

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะพลาสติกภายในชุมชน
ในเขตตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ¹

Factors Affecting People's Participation in Plastic Waste Management In Communities
Of Bang Nam Phueng Subdistrict, Phra Pradaeng District, Samut Prakan Province

นริกันต์ ผลภิญโญ²

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กานต์ บุญยะกาญจน³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะพลาสติกภายในชุมชนในเขตตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านแรงจูงใจของประชาชนในการจัดการขยะพลาสติกในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ และเพื่อศึกษาปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารของประชาชนในการจัดการขยะพลาสติกในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนในเขตตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 4,921 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน เพื่อจำแนกข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล แรงจูงใจส่วนบุคคล และการติดต่อสื่อสารของประชาชนในการจัดการขยะพลาสติก ผลการวิจัย พบว่า องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติก ประชาชนมีความรู้มากที่สุด คือ มนุษย์เป็นต้นเหตุทำให้เกิดปัญหาขยะพลาสติก ร้อยละ 93 รองลงมา คือ ถังขยะสีเขียวเป็นถังขยะรองรับขยะที่ย่อยสลายได้ ร้อยละ 91.9 และการคัดแยกขยะ ทำให้ปริมาณขยะที่ต้องกำจัดลดน้อยลง ร้อยละ 91.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านแรงจูงใจส่วนบุคคลของประชาชน พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญกับการคัดแยกขยะในครัวเรือนส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ที่ดีของครอบครัว ร้อยละ 51.9 การมีเงินรางวัลหรือประกาศนียบัตรในการคัดแยกขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ให้ความสำคัญน้อยที่สุด ร้อยละ 30.0 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารของประชาชน พบว่า ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารของประชาชนในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 56.56 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์เชิญชวนเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกจากหน่วยงานต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 67.8 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีสื่อออนไลน์เพื่อส่งเสริมและให้ความรู้การคัดแยกขยะพลาสติกอย่างเป็นรูปธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40.5 ข้อเสนอแนะทางการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ

¹ บทความเรียงจากการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะพลาสติกภายในชุมชน ในเขตตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ซึ่งได้ผ่านการสอบเรียบร้อยแล้ว โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กานต์ บุญยะกาญจน

² นักศึกษาปริญญาโท โครงการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (กลุ่มสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

จัดการขยะพลาสติก องค์การบริหารส่วนตำบล หรือหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ควรมีการกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะพลาสติกมากขึ้น โดยชี้ให้เห็นถึงการนำกลับมาใช้ใหม่ หรือทำรีไซเคิล และควรแยกขยะก่อนทิ้ง เพื่อลดปริมาณขยะพลาสติกลง และให้คำแนะนำประชาชนในการกำจัดขยะอย่างถูกวิธี และมีส่วนร่วมดูแลความปลอดภัยในเรื่องความสะอาดและสุขภาพทั้งในครัวเรือน และชุมชน และควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกอย่างทั่วถึง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การจัดการขยะพลาสติก

1. บทนำ

เนื่องจากการเติบโตของเศรษฐกิจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ประชากรเพิ่มมากขึ้น การต้องการที่อยู่อาศัย การอุปโภคบริโภคก็สูงขึ้นตามมา ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมหลากหลายอย่าง เช่น ภาวะโลกร้อนที่โลกมีอุณหภูมิสูงขึ้น มลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ ป่าไม้ลดน้อยลงจากการทำลาย รวมถึงปัญหาขยะ ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะ ปัญหาขยะพลาสติกที่เพิ่มมากขึ้น มักจะมีความสัมพันธ์กับจำนวนของประชากร โดยขยะพลาสติกที่เกิดขึ้นในระดับครัวเรือนส่วนใหญ่จะเป็นเศษอาหารที่เหลือจากการบริโภคขยะพลาสติก หรือเศษขยะต่าง ๆ ที่เหลือใช้ เป็นต้น โดยปัจจุบันประเทศไทยนั้นมีปัญหาขยะพลาสติกเช่นเดียวกัน และมีแนวโน้มที่จะส่งผลเสียขึ้นเรื่อย ๆ

ตำบลบางน้ำผึ้ง จัดได้ว่าเป็นพื้นที่สีเขียวขนาดใหญ่ที่มีความอุดม สมบูรณ์ที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานครมากที่สุด และได้รับการอนุรักษ์ไว้เพื่อให้คงสภาพความเป็นพื้นที่สีเขียว ด้วยสภาพสิ่งแวดล้อมและองค์ประกอบของพื้นที่ดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ตำบลบางน้ำผึ้งมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่น และหลากหลายที่อยู่ใกล้เมืองหลวง

สถานการณ์ของการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะพลาสติกของประชาชนในเขตตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้งนั้น มีระบบการจัดการขยะที่ชัดเจน เช่น วันและเวลาในการเก็บขยะ การลงพื้นที่ให้ความรู้หรือทำกิจกรรมกับชุมชนในเรื่องของขยะมูลฝอยประเภทต่าง ๆ รวมทั้งมีกิจกรรมและโครงการจากหน่วยงานภายนอกด้านสิ่งแวดล้อมเข้ามาดำเนินการและทำกิจกรรมกับชุมชนอยู่บ่อยครั้ง แต่ปัจจุบันประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้งยังขาดความร่วมมือและการมีส่วนร่วมกับท้องถิ่นหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาดำเนินการเท่าที่ควร มีเพียงไม่กี่ชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้งที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมการและเข้ามามีส่วนร่วมด้วย แล้วนำไปต่อยอดในการจัดการขยะอย่างถูกต้องในชุมชนของตนเอง ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ที่ยังไม่ได้ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ นั้น เนื่องจากในพื้นที่ที่มีการประกอบอาชีพค้าขายเป็นส่วนใหญ่และยังไม่ได้ตระหนักในปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในพื้นที่เท่าที่ควร อีกทั้งในชุมชนบางน้ำผึ้งจะมีตลาดบางน้ำผึ้งเป็นจุดเด่นของชุมชนมีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก ส่งผลทำให้มีปริมาณขยะพลาสติกเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามแนวทางการจัดการขยะพลาสติกในชุมชนมีหลากหลายรูปแบบและหลากหลายวิธีการ แต่ปัจจุบันประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาโดยใช้การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา โดยให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีบทบาทหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาเข้ามาดำเนินการร่วมกับประชาชน ซึ่งการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะพลาสติก จะมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อให้เกิดการจัดการขยะพลาสติกอย่างเหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชาการ จนนำไปสู่การจัดการขยะพลาสติกได้อย่างยั่งยืนบนพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะที่ถูกต้องและทำได้ในครัวเรือนหรือชุมชนของตนเองตลอดจนเกิดการแก้ไขปัญหา

และจัดการขยะที่ถูกต้องอย่างยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจสำหรับการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะพลาสติกในเขตตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

2. แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527, หน้า 183) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคล ในสถานการณ์กลุ่มซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจ กระทำการให้ บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งให้เกิดความมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527, หน้า 6) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า เป็นกระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม และสนับสนุน สร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทุกรูปแบบ เช่น ส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์การอาสาสมัครรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

การมีส่วนร่วมนั้นจึงหมายถึง เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลเข้ามามีส่วนในการคิดริเริ่ม ทำให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อตัวบุคคลเอง และมีส่วนในการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยจะเกี่ยวข้องกับทรัพยากรและปัจจัยที่มีอยู่ ก่อให้เกิดการเห็นพ้องต้องกันในการจัดการเรื่องที่ต้องการ ทิศทางการเปลี่ยนแปลง นำไปสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน

2.2 ทฤษฎีแรงจูงใจ

โลเวลล์ (Lovell, 1980: 109) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า “เป็นกระบวนการที่ชักนำใ้มน้ำวให้บุคคลเกิดความพยายามเพื่อที่จะสนองตอบความต้องการบางประการให้บรรลุผลสำเร็จ”

Stephen P. Robbins (สุพานี สุภษฎ์วานิช, 2552: 154 อ้างอิงจาก Stephen P. Robbins, 2003) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจ หมายถึง แรงกระตุ้น (Arousal) หรือแรงแห่งความพยายามที่เข้มข้น ไม่ย่อท้อ และมีทิศทาง (Direction) เพื่อให้คนได้มีการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งโดยแรงจูงใจ จะทำให้เกิดเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดพลัง และทิศทางของการกระทำ บางสิ่งบางอย่างอย่างสมัครใจ เต็มใจ เพื่อให้ได้มาซึ่งเป้าหมายที่ต้องการ โดยเป็นความเต็มใจที่จะทำ รวมทั้งความเต็มใจที่จะใช้ความพยายามให้มากขึ้นเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการนั้น

ทฤษฎีแรงจูงใจของ Herzberg (1959, pp. 113-115) เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง โดยทฤษฎีของ Herzberg สรุปรออกมาเป็นทฤษฎี 2 องค์ประกอบ ดังนี้ (ฉัตรลักษณ์ โยธะกา, 2564, หน้า 14)

1) ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor) เป็นปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจไปในทางบวก ซึ่งส่งผลให้ผู้ทำงานมีความพึงพอใจในการทำงาน มีปฏิสัมพันธ์กับงานโดยตรง ปัจจัยด้านนี้ประกอบด้วย ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน (ฉัตรลักษณ์ โยธะกา, 2564, หน้า 14)

2) ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่ไม่ให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน ซึ่งมีลักษณะเกี่ยวข้องกับสภาวะแวดล้อม หรือ ส่วนประกอบของงาน ปัจจัยด้านนี้ประกอบด้วย นโยบายและการบริหารงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในหน่วยงาน ความมั่นคงในการปฏิบัติงาน สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน และรายได้และสวัสดิการ (ฉัตรลักษณ์ โยธะกา, 2564, หน้า 14 - 15)

กล่าวโดยสรุป Herzberg ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจ สรุปออกมาเป็นแนวคิดตามทฤษฎี 2 องค์ประกอบ องค์ประกอบแรก ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor) หรือองค์ประกอบด้านกระตุ้น เป็นปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจในทางบวก องค์ประกอบที่สอง ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) หรือองค์ประกอบด้านอนามัย เป็นปัจจัยที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน ซึ่งมีลักษณะเกี่ยวข้องกับสภาวะแวดล้อม โดยผู้วิจัยมีความสนใจในทฤษฎีของ Herzberg เนื่องจากมีความเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในกลุ่มที่มีการตอบสนองความต้องการพื้นฐาน ซึ่งเราจะทราบถึงปัจจัยที่มีส่วนทำให้เกิดแรงจูงใจของบุคคลต่าง ๆ ในการตัดสินใจหรือลงมือดำเนินการใด ๆ ก็ตาม ทำให้ผู้วิจัยเลือกจะนำปัจจัยทั้ง 2 ปัจจัยของ Herzberg ในการดำเนินการทำการวิจัย

2.3 ทฤษฎีการสื่อสาร

การให้ความหมายของการสื่อสาร มีความหมายกว้างขวาง และมีนักวิชาการได้ให้ความหมายที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้ (ปรมะ สตะเวทิน, 2529, หน้า 5 - 7)

วิลเบอร์ ชแรมม์ (Wilber Schramm) ให้ความหมายของการสื่อสารว่า การสื่อสาร คือ การสื่อสารที่มีการเข้าใจร่วมกัน ต่อสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่แสดง

ชาร์ล อี ออสกูด (Charl E.Osgood) ได้ให้ความหมายของการสื่อสารว่า การสื่อสารจะเกิดขึ้นเมื่อมีผู้ส่งสาร และมีผู้รับสาร โดยผ่านการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ถูกส่งผ่านสื่อที่เป็นเหมือนสัญลักษณ์ หรือตัวหนังสือ

กล่าวโดยสรุป การติดต่อสื่อสาร เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเป็นปกติวิสัยของคนทุกคน ไม่ว่าจะทำสิ่งใด ล้วนแต่ต้องอาศัยการสื่อสารเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่จะช่วยให้บรรลุจุดประสงค์ในเรื่องต่าง ๆ ที่วางไว้ ซึ่งการสื่อสารในปัจจุบันมีความสำคัญเป็นอย่างมาก หากสังคมในปัจจุบันขาดการสื่อสาร หรือการทำความเข้าใจระหว่างกัน จะทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ได้ เพราะฉะนั้นแล้วการจะดำเนินการอะไรก็ตามให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่วางแผนไว้ จะต้องมีการสื่อสารกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจเป้าหมายร่วมกันและร่วมกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะพลาสติกภายในชุมชนในเขตตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ได้มีการศึกษาจากทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่างานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ จะมีรายละเอียดของการศึกษาเชิงสำรวจ ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานวิจัยโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบของการสำรวจ ซึ่งมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขตงานวิจัย ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และผู้ศึกษาได้ค้นคว้าและแบ่งวิธีการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 กำหนดขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายสำหรับการศึกษา คือ ประชากรในเขตตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการมีทั้งสิ้น 1,161 ครัวเรือน และประชากร 4,921 คน (สำนักงานทะเบียนท้องถิ่น อำเภอพระประแดง)

3.1.2 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรในเขตตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ การกำหนดขนาดตัวอย่างจะใช้สูตรของทอโรยามาเนจาก 4,921 คน จะได้ ขนาดตัวอย่าง 370 คน

3.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะพลาสติกภายในชุมชนในเขตตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีทั้งแบบสอบถามปลายปิด (Closed - End Question) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open - End Question)

3.3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบเครื่องมือจะใช้วิธีการ pilot test ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยเป็นการนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบไปเก็บข้อมูลประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

3.4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้ทำการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ จากแหล่งข้อมูลเชิงปฐมภูมิและทุติยภูมิ ต่อไปนี้

3.4.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บด้วยเครื่องมือแบบสอบถามโดยแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ใช้การจัดเก็บประชากรในเขตตำบลบางน้ำผึ้ง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตัวอย่างได้ 370 ราย

3.4.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เป็นแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีการจัดการขยะพลาสติกต้นทาง รวมถึงการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า สืบค้น จากบทความออนไลน์ เอกสารงานวิจัยต่าง ๆ เป็นต้น ในการประมวลผลข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- 1) นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาคัดเลือกฉบับสมบูรณ์
- 2) ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ใช้

โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

3.5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อจำแนกข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล แรงจูงใจส่วนบุคคล และการติดต่อสื่อสารของประชาชนในการจัดการขยะพลาสติก

4. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะพลาสติกภายในชุมชนในเขตตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สภาพพื้นที่อยู่อาศัย และช่องทางหลักในการรับรู้ข้อมูล นำเสนอด้วยจำนวน และร้อยละ

ผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะพลาสติกภายในชุมชนในเขตตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ

57 รองลงมา คือ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 43 มีอายุเฉลี่ย 36 - 45 ปี เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 44.6 อาชีพหลักของผู้ตอบสอบถาม คือ ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 42.2 รองลงมาคือ ทำนา/ทำไร่/ทำสวน (เกษตรกรรวม) คิดเป็นร้อยละ 18.6 มีระดับการศึกษาสูงสุด คือ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา หรือ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 27 ระยะเวลาที่อยู่อาศัยส่วนมากอยู่ที่ 10 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 53.8 รายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 10,000 - 19,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.3 สภาพพื้นที่อยู่อาศัย มีพื้นที่บ้านอยู่ในซอยที่รถเก็บขยะเข้าออกได้ คิดเป็นร้อยละ 52.2 รองลงมา คือ บ้านอยู่ในซอยที่รถเก็บขยะเข้าออกไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 27.8 และช่องทางการรับรู้ข่าวสาร ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามรับรู้ข่าวสารผ่านทางผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 64.3 รองลงมา คือ ป้ายประชาสัมพันธ์/ใบปลิว/แผ่นพับ คิดเป็นร้อยละ 42.2 ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 370)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	159	43
หญิง	211	57
2. อายุ		
ไม่เกิน 25 ปี	7	1.9
25 - 35 ปี	80	21.6
36 - 45 ปี	165	44.6
46 - 55 ปี	111	30
มากกว่า 55 ปี	7	1.9
3. อาชีพ		
รับจ้างทั่วไป	63	17
ทำนา/ทำไร่/ทำสวน (เกษตรกรรวม)	69	18.6
ค้าขาย	156	42.2
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	37	10
พนักงานเอกชน	45	12.2
4. การศึกษา		
ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า	17	4.6
มัธยมศึกษา หรือปวช.	100	27.0
อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	95	25.7
ปริญญาตรี	150	40.5
สูงกว่าปริญญาตรี	8	2.2

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 370) (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ระยะเวลาที่อยู่อาศัย		
น้อยกว่า 1 ปี	6	1.6
1 – 2 ปี	6	1.6
3 – 5 ปี	46	12.4
6 – 9 ปี	113	30.5
10 ปีขึ้นไป	199	53.8
6. รายได้		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	18	4.9
10,000 - 19,000 บาท	127	34.3
20,000 – 29,000 บาท	108	29.2
30,000 – 39,000 บาท	60	16.2
40,000 – 49,000 บาท	34	9.2
50,000 – 59,000 บาท	13	3.5
60,000 บาท ขึ้นไป	10	2.7
7. สภาพพื้นที่อยู่อาศัย		
บ้านอยู่ติดถนนหลัก	74	20
บ้านอยู่ในซอยที่รถเก็บขยะเข้าออกได้	193	52.2
บ้านอยู่ในซอยที่รถเก็บขยะเข้าออกไม่ได้	103	27.8
8. ช่องทางการรับรู้ข่าวสาร		
เว็บไซต์ของอบต.	123	33.2
ผ่านทางผู้นำชุมชน	238	64.3
ป้ายประชาสัมพันธ์/ใบปลิว/แผ่นพับ	156	42.2
รถประชาสัมพันธ์ของอบต.	60	16.2
ประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของอบต.	136	36.8
การประชุมประชาคมหมู่บ้าน	148	40
การจัดประชุมหรือเวทีประชุมของหน่วยงานภายนอก	56	15.1

4.1.2 การวิเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการขยะพลาสติกของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอด้วย จำนวนคนที่ตอบถูก และร้อยละ พบว่า ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการจัดการขยะในเรื่อง แนวคิด Zero waste คือ การนำสิ่งของเหลือใช้มาทำสิ่งประดิษฐ์ จำนวนคนตอบถูก 256 คน คิดเป็นร้อยละ 69.2 ขยะมีทั้งหมด 3 ประเภท จำนวนคนตอบถูก 125 คน คิดเป็นร้อยละ 66.2 ขยะรีไซเคิล คือ ขยะที่สามารถกลับมาใช้ได้ โดยการแปรรูปแล้วกลับมาใช้ใหม่ จำนวนคนตอบถูก 322 คน คิดเป็นร้อยละ 87 มนุษย์เป็นต้นเหตุทำให้เกิดปัญหาขยะพลาสติก จำนวนคนตอบถูก 344 คน คิดเป็นร้อยละ

ละ 93 ถึงขยะสีเขียวเป็นถังขยะรองรับขยะที่ย่อยสลายได้ จำนวนคนตอบถูก 340 คน คิดเป็นร้อยละ 91.9 การคัดแยกขยะ ทำให้ปริมาณขยะที่ต้องกำจัดลดน้อยลง จำนวนคนตอบถูก 337 คน คิดเป็นร้อยละ 91.1 เศษแก้ว เศษกระจก เป็นขยะอันตราย จำนวนคนตอบถูก 191 คน คิดเป็นร้อยละ 51.6 ถุงพลาสติก เป็นขยะประเภทที่สามารถย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติ จำนวนคนตอบถูก 110 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 การเผาขยะพลาสติก เป็นวิธีการที่เหมาะสมและรวดเร็วในการกำจัดขยะที่เกิดขึ้น จำนวนคนตอบถูก 154 คน คิดเป็นร้อยละ 41.6 การจัดการขยะพลาสติก เป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ เท่านั้น จำนวนคนตอบถูก 124 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 ดังแสดงในตารางที่ 1.2

ตารางที่ 4.2 องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติก

องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติก	จำนวนคน (ที่ตอบถูก)	ร้อยละ
1. แนวคิด Zero waste คือ การนำสิ่งของเหลือใช้มาทำสิ่งประดิษฐ์	256	69.2
2. ขยะมีทั้งหมด 3 ประเภท *	125	66.2
3. ขยะรีไซเคิล คือ ขยะที่สามารถกลับมาใช้ได้ โดยการแปรรูปแล้วกลับมาใช้ใหม่	322	87
4. มนุษย์เป็นต้นเหตุทำให้เกิดปัญหาขยะพลาสติก	344	93
5. ถังขยะสีเขียวเป็นถังขยะรองรับขยะที่ย่อยสลายได้	340	91.9
6. การคัดแยกขยะ ทำให้ปริมาณขยะที่ต้องกำจัดลดน้อยลง	337	91.1
7. เศษแก้ว เศษกระจก เป็นขยะอันตราย *	191	51.6
8. ถุงพลาสติก เป็นขยะประเภทที่สามารถย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติ *	110	29.7
9. การเผาขยะพลาสติก เป็นวิธีการที่เหมาะสมและรวดเร็วในการกำจัดขยะที่เกิดขึ้น*	154	41.6
10. การจัดการขยะพลาสติก เป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐเท่านั้น *	124	33.5

จากตารางที่ 4.2 พบว่า องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ประชาชนมีความรู้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ มนุษย์เป็นต้นเหตุทำให้เกิดปัญหาขยะพลาสติก ร้อยละ 93.00 รองลงมาคือ ถังขยะสีเขียวเป็นถังขยะรองรับขยะที่ย่อยสลายได้ ร้อยละ 91.9 และการคัดแยกขยะ ทำให้ปริมาณขยะที่ต้องกำจัดลดน้อยลง ร้อยละ 91.1 ตามลำดับ

4.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านแรงจูงใจส่วนบุคคลของประชาชน

การวิเคราะห์ปัจจัยด้านแรงจูงใจส่วนบุคคลของประชาชน ผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะพลาสติกภายในชุมชนในเขตตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ นำเสนอด้วย ร้อยละพบว่า การคัดแยกขยะในครัวเรือนส่งผลต่อสภาพลักษณะที่ดีของครอบครัว เห็นด้วย ร้อยละ 51.9 การคาดหวังถึงความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยภายในชุมชนของตนเอง เห็นด้วย ร้อยละ 47.8 การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ เห็นด้วย ร้อยละ 44.1 การกระตุ้นหรือให้ความสำคัญกับปัญหาขยะพลาสติกจากผู้นำชุมชน เห็นด้วย ร้อยละ 43.5 การมีเงินรางวัลหรือประกาศนียบัตรในการคัดแยกขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เห็นด้วย ร้อยละ 30.0 การตระหนักถึงผลกระทบ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ที่มีสาเหตุจากขยะพลาสติก เห็นด้วย ร้อยละ 42.4 การประชาสัมพันธ์ แนวทางการจัดการขยะพลาสติกมีอิทธิพลในการสร้างความตระหนักในชุมชน เห็นด้วย ร้อยละ 36.2 หน่วยงานท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักในการสร้างค่านิยมในการจัดการขยะพลาสติกให้กับประชาชนในชุมชน เห็นด้วย ร้อยละ

39.2 การจัดการขยะพลาสติกเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 34.1 การคัดแยกขยะ ไม่ได้ช่วยให้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมลดลง เห็นด้วย ร้อยละ 34.9

ตารางที่ 4.3 ปัจจัยด้านแรงจูงใจส่วนบุคคลของประชาชน

ปัจจัยด้านแรงจูงใจส่วนบุคคลของประชาชน	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (ร้อยละ)	เห็นด้วย (ร้อยละ)	ไม่แน่ใจ (ร้อยละ)	ไม่เห็น ด้วย (ร้อยละ)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (ร้อยละ)
1. การคัดแยกขยะในครัวเรือนส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ที่ดีของครอบครัว	110 (29.7)	192 (51.9)	61 (16.5)	6 (1.6)	1 (0.3)
2. การคาดหวังถึงความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยภายในชุมชนของตนเอง	117 (31.6)	177 (47.8)	66 (17.8)	10 (2.7)	0
3. การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่	114 (30.8)	163 (44.1)	84 (22.7)	9 (2.7)	0
4. การกระตุ้นหรือให้ความสำคัญกับปัญหาขยะพลาสติกจากผู้นำชุมชน	111 (30.0)	161 (43.5)	89 (24.1)	8 (2.2)	1 (0.3)
5. การมีเงินรางวัลหรือประกาศนียบัตรในการคัดแยกขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ	94 (25.4)	111 (30.0)	92 (24.9)	55 (14.9)	18 (4.9)
6. การตระหนักถึงผลกระทบ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ที่มีสาเหตุจากขยะพลาสติก	110 (29.7)	157 (42.4)	99 (26.8)	4 (1.1)	0
7. การประชาสัมพันธ์ แนวทางการจัดการขยะพลาสติกมีอิทธิพลในการสร้างความตระหนักในชุมชน	112 (30.3)	134 (36.2)	110 (29.7)	13 (3.5)	1 (0.3)
8. หน่วยงานท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักในการสร้างค่านิยมในการจัดการขยะพลาสติกให้กับประชาชนในชุมชน	115 (31.1)	145 (39.2)	102 (27.6)	8 (2.2)	0
9. การจัดการขยะพลาสติกเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น	40 (10.8)	84 (22.7)	85 (23.0)	126 (34.1)	35 (9.5)
10. การคัดแยกขยะ ไม่ได้ช่วยให้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมลดลง	30 (8.1)	129 (34.9)	118 (31.9)	84 (22.7)	9 (2.4)

4.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารของประชาชน

การวิเคราะห์ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารของประชาชน นำเสนอด้วย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของปัจจัยด้านการสื่อสารของประชาชน

ปัจจัยด้านการสื่อสารของประชาชน	จำนวนคนที่ ตอบรับทราบ (ร้อยละ)	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
1. การรับรู้เกี่ยวกับขยะพลาสติกและการจัดการขยะพลาสติกในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง	231 (62.4)	0.485	ปานกลาง
2. การประชาสัมพันธ์เชิญชวนเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการ จัดการขยะพลาสติกจากหน่วยงานต่าง ๆ	251 (67.8)	0.468	ปานกลาง
3. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์กำหนดการเก็บขยะ ที่แน่นอนให้ท่านรับทราบ	194 (52.4)	0.500	ปานกลาง
4. องค์การบริหารส่วนตำบลมีสื่อสารออนไลน์เพื่อส่งเสริมและให้ ความรู้การคัดแยกขยะพลาสติกอย่างเป็นรูปธรรม	150 (40.5)	0.492	ปานกลาง

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของปัจจัยด้านการสื่อสารของประชาชน (ต่อ)

ปัจจัยด้านการสื่อสารของประชาชน	จำนวนคนที่ ตอบรับทราบ (ร้อยละ)	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
5. องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชาสัมพันธ์ช่องทางสื่อสารและ ให้ข้อมูลหลากหลายช่องทาง เช่น ออนไลน์ เสียงตามสาย ไขปลิว เป็น ต้น	221 (59.7)	0.491	ปานกลาง
รวม	56.56	0.487	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารของประชาชนในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 56.56) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์เชิญชวนเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกจากหน่วยงานต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 67.8) รองลงมาคือ การรับรู้เกี่ยวกับขยะพลาสติกและการจัดการขยะพลาสติกในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 62.4) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีสื่อสารออนไลน์เพื่อส่งเสริมและให้ความรู้การคัดแยกขยะพลาสติกอย่างเป็นรูปธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40.5)

5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะพลาสติกภายในชุมชนในเขตตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ สรุปผลการวิเคราะห์ ดังนี้

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57 รองลงมาคือ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 43 มีอายุเฉลี่ย 36 - 45 ปี เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 44.6 อาชีพหลักของผู้ตอบสอบถาม คือ

ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 42.2 รองลงมาคือ ทำนา/ทำไร่/ทำสวน (เกษตรกรรม) คิดเป็นร้อยละ 18.6 มีระดับการศึกษาสูงสุด คือปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา หรือ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 27 ระยะเวลาที่อยู่อาศัยส่วนมากอยู่ที่ 10 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 53.8 รายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 10,000 - 19,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.3 สภาพพื้นที่อยู่อาศัยมีพื้นที่บ้านอยู่ในซอยที่รถเก็บขยะเข้าออกได้ คิดเป็นร้อยละ 52.2 รองลงมา คือ บ้านอยู่ในซอยที่รถเก็บขยะเข้าออกไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 27.8 และช่องทางการรับรู้ข่าวสาร ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามรับรู้ข่าวสารผ่านทางผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 64.3 รองลงมา คือ ป้ายประชาสัมพันธ์/ใบปลิว/แผ่นพับ คิดเป็นร้อยละ 42.2

5.2 ผลการวิเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการขยะพลาสติก พบว่า องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติก ประชาชนมีความรู้มากที่สุด คือ มนุษย์เป็นต้นเหตุทำให้เกิดปัญหาขยะพลาสติก จำนวนคนตอบถูก 344 คน คิดเป็นร้อยละ 93 รองลงมา คือ ถังขยะสีเขียวเป็นถังขยะรองรับขยะที่ย่อยสลายได้ จำนวนคนตอบถูก 340 คน คิดเป็นร้อยละ 91.9 และการคัดแยกขยะ ทำให้ปริมาณขยะที่ต้องกำจัดลดน้อยลง จำนวนคนตอบถูก 337 คน คิดเป็นร้อยละ 91.1 ตามลำดับ

5.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านแรงจูงใจส่วนบุคคลของประชาชน พบว่า การคัดแยกขยะในครัวเรือนส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีของครอบครัว เห็นด้วย ร้อยละ 51.9 การคาดหวังถึงความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยภายในชุมชนของตนเอง เห็นด้วย ร้อยละ 47.8 การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ เห็นด้วย ร้อยละ 44.1 การกระตุ้นหรือให้ความสำคัญกับปัญหาขยะพลาสติกจากผู้นำชุมชน เห็นด้วย ร้อยละ 43.5 การมีเงินรางวัลหรือประกาศนียบัตรในการคัดแยกขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เห็นด้วย ร้อยละ 30.0 การตระหนักถึงผลกระทบ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ที่มีสาเหตุจากขยะพลาสติก เห็นด้วย ร้อยละ 42.4 การประชาสัมพันธ์ แนวทางการจัดการขยะพลาสติกมีอิทธิพลในการสร้างความตระหนักในชุมชน เห็นด้วย ร้อยละ 36.2 หน่วยงานท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักในการสร้างค่านิยมในการจัดการขยะพลาสติกให้กับประชาชนในชุมชน เห็นด้วย ร้อยละ 39.2 การจัดการขยะพลาสติกเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 34.1 การคัดแยกขยะ ไม่ได้ช่วยให้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมลดลง เห็นด้วย ร้อยละ 34.9

5.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารของประชาชน พบว่า ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารของประชาชนในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 56.56) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์เชิญชวนเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกจากหน่วยงานต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 67.8) รองลงมาคือ การรับรู้เกี่ยวกับขยะพลาสติกและการจัดการขยะพลาสติกในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 62.4) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีสื่อสารออนไลน์เพื่อส่งเสริมและให้ความรู้การคัดแยกขยะพลาสติกอย่างเป็นรูปธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40.5)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะพลาสติกภายในชุมชนในเขตตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติก พบว่า องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติก ประชาชนมีความรู้มากที่สุด คือ มนุษย์เป็นต้นเหตุทำให้เกิดปัญหาขยะพลาสติก รองลงมา คือ ถังขยะสีเขียวเป็นถังขยะรองรับขยะที่ย่อยสลายได้ และการคัดแยกขยะ ทำให้ปริมาณขยะที่ต้องกำจัดลดน้อยลง สอดคล้องตามลำดับ สอดคล้องกับผล

การศึกษาของวิโรจน์ ฮอร์วังจู (2550) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนในเขตตำบลนาดี อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน เกิดจากการชักชวนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ด้านปัจจัยการได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย โดยปัจจัยด้านการชักชวนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนสูงกว่าด้านอื่น ๆ

2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านแรงจูงใจส่วนบุคคลของประชาชน พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านแรงจูงใจส่วนบุคคลของประชาชน พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญกับการคัดแยกขยะในครัวเรือนส่งผลกระทบต่อสภาพลักษณะที่ดีของครอบครัว รองลงมาคือ การคาดหวังถึงความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยภายในชุมชนของตนเอง และการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาขยะร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ และการมีเงินรางวัลหรือประกาศนียบัตรในการคัดแยกขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ให้ความสำคัญน้อยที่สุด

3) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารของประชาชน พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารของประชาชน พบว่า ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสารของประชาชนในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประชาสัมพันธ์เชิญชวนเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกจากหน่วยงานต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ การรับรู้เกี่ยวกับขยะพลาสติกและการจัดการขยะพลาสติกในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีสื่อสารออนไลน์เพื่อส่งเสริมและให้ความรู้การคัดแยกขยะพลาสติกอย่างเป็นทางการ เป็นรูปธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ฉัตรลักษณ์ โยธะกา (2564) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะพลาสติกต้นทางในยุคชีวิตวิถีใหม่ ในเขตเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ที่กล่าวว่า การรับรู้เกี่ยวกับขยะพลาสติกและการจัดการขยะพลาสติกในเขตเทศบาลเมืองท่าใหม่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ เทศบาลมีการประชาสัมพันธ์ช่องทางสื่อสารและให้ข้อมูลหลากหลายช่องทางมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะประชาชนเกิดการรับรู้เกี่ยวกับขยะพลาสติกในเขตเทศบาลเมืองท่าใหม่ ข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

6. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะพลาสติกภายในชุมชนในเขตตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้

6.1 องค์การบริหารส่วนตำบล หรือท้องถิ่นที่รับผิดชอบ ควรกระตุ้นให้ประชาชนทุกอาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะพลาสติก และแนะนำให้นำกลับมาใช้ใหม่ หรือทำรีไซเคิล เพื่อลดปริมาณขยะพลาสติกลง

6.2 องค์การบริหารส่วนตำบล หรือท้องถิ่นควรใช้โอกาสนี้ให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องการจัดการขยะพลาสติกอย่างถูกวิธีตามหลักวิชาการ เพื่อเป็นการรักษาความสะอาดและดูแลสุขภาพประชาชน พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์หรือทำป้ายประชาสัมพันธ์การจัดการขยะพลาสติกที่ถูกวิธี และนำกลับมาใช้ซ้ำเพื่อให้เกิดประโยชน์และเป็นการลดขยะพลาสติกได้

6.3 องค์การบริหารส่วนตำบล หรือท้องถิ่นควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกอย่างถูกวิธีและให้ความรู้การทำรีไซเคิลอยู่เสมอ เพื่อลดปริมาณขยะพลาสติก

7. เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมมลพิษ. (2564).

ค้นเมื่อ https://www.pcd.go.th/pcd_news/11873/

กิตติ มีศิริ. (2559). ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน กรณีศึกษาชุมชน เกตุไพเราะ เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

คณะกรรมการการมีส่วนร่วมของประชาชน วุฒิสภา ร่วมกับสถาบันพระปกเกล้า. (2548).

คู่มือการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชน การกระจายอำนาจ และหลักธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ: บริษัท ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์ จำกัด.

ซีพีออลล์. (2563). บางน้ำผึ้งไร้งัง.

ค้นเมื่อ <https://www.csrpall.com/บางน้ำผึ้งไร้งัง/>.

ฉัตรกัญญา โยธะกา. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะพลาสติกต้นทางในยุคชีวิตวิถีใหม่ ในเขตเทศบาลเมืองท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่จังหวัดจันทบุรี. วิทยาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม) คณะบริหารการพัฒนาสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ทศพร อารมณ์พงษ์. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์. (วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค). นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

นรินทร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

บันเทิง ผลอำพันธุ์. (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการที่ดินของท้องถิ่นใน เขตองค์การบริหารส่วนตำบล คลองนารายณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ประมะ สตะเวทิน. (2526). หลักนิเทศศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

ไพรัตน์ เดชะรินทร์. (2527). กลวิธีแนวแนวทางวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงาน พัฒนาชุมชนในทวิทอง หงวิวัฒน์. กรุงเทพฯ: ศักดิโสภณาการพิมพ์

ยุพาพร รูปงาม. (2545). การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงานประมาณในการปฏิรูประบบราชการ. สถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. สำนักวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. (2553). ระบบการวิเคราะห์ ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร.

สันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์. (2551). สารสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากร. กรุงเทพฯ : สามเจริญ พาณิชย์.

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย. (2562). การบริหารจัดการขยะโดยใช้ทุนักขยะ (Boom).

ค้นเมื่อ <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG190617163722521>.

องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง. (2563). ข้อมูลพื้นฐานตำบล.

ค้นเมื่อ <https://bangnamphueng.go.th/public/list/data/index/menu/1142>

องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง. (2556). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา. ค้นเมื่อ [https://bangnamphueng.](https://bangnamphueng.go.th/public/list/data/datacategory/catid /67/menu/1196)

[go.th/public/list/data/datacategory/catid /67/menu/1196](https://bangnamphueng.go.th/public/list/data/datacategory/catid /67/menu/1196)

องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง. (2565).

สืบค้นจาก <https://bangnamphueng.go.th/public/list/data/index/menu/1168>